

тестування в закладі освіти виконує три основні взаємопов'язані функції: діагностичну (виявлення рівня знань, умінь і навиків слухачів), навчальну (засвоєння навчального матеріалу) і виховну (організовує, дисциплінує і направляє діяльність слухачів). Електронне тестування є заощадженням часу вчителів під час діагностики навчальних результатів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загвязинский В. И. Методология и методы психолого-педагогического исследования: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. И. Загвязинский, Р. Атаханов. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 208 с.
2. Дорошенко Ю.О. Достовірність комп'ютерного тестування: навчально-методичний посібник / Дорошенко Ю.О., Ротаєнко П.А. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 176 с.
3. Лукіна Т.О. Технології діагностики та оцінювання навчальних досягнень: навчально-методичні матеріали. – К., 2007. – 62 с.
4. Використання електронного тестування як засобу підвищення ефективності закріплення нових знань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/33722/.
5. Лященко К.В. Google-сервіси: можливості та перспективи використання у сучасному освітньому середовищі // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/>
6. Plickers [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.plickers.com/>
7. Kahoot! [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://getkahoot.com/>

Шишук Н.В., методист обласного методичного кабінету Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СЛУХАЧІВ ДО НАВЧАННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Дейл Корнегі стверджував, що на світі є тільки один єдиний спосіб спонукати людей щось зробити – змусити їх захотіти це зробити.

Щоб слухач по-справжньому долучився до роботи, потрібно, аби завдання, які ставлять перед ним під час освітньої діяльності, були не лише зрозумілі, а й внутрішньо прийняті ним.

Щоб зрозуміти шляхи формування мотивації слухачів до навчання, потрібно звернутись до понять «мотив» та «мотивація».

Мотив (від франц. *motif*, лат. *motus* – рух) – спонукання до діяльності, пов'язане із задоволенням потреб людини.

Мотивація – це так звані психічні явища, що стали спонуканням до виконання тієї або іншої дії, вчинку, що визначають активність особистості та її спрямованість на досягнення запланованого результату.

Відомо, що мотивація – це циклічний процес безперервного взаємного впливу та перетворень, у якому суб'єкт дії та ситуація взаємно впливають одне на одного і результатом якого є реально простежена поведінка. Мотивація пояснює цілеспрямованість дії, організованість та стійкість цілісної діяльності, спрямованої на досягнення окремої цілі. Мотив, на відміну від мотивації, – це те, що належить самому суб'єкту поведінки, є його стійкою особистою властивістю, зосередити збуджуючою до здійснення окремих дій.

Педагогіка трактує поняття «мотивація» як загальну назву для процесів, методів і засобів примусу тих, хто навчається, до продуктивної пізнавальної діяльності, активного освоєння змісту освіти.

Внутрішня мотивація виникає під впливом внутрішнього дискомфорту, коли людина діє, щоб отримати внутрішнє задоволення, свою діяльність організовує за власною ініціативою.

Зовнішня мотивація – виникає під впливом і тиском зовнішніх імпульсів (людина зобов'язана виконувати чийсь волю).

Зупинимося на методах, що стимулюють навчально-пізнавальну діяльність. Педагоги та психологи поділяють ці методи стимулювання на дві групи: методи формування пізнавального інтересу та методи стимулювання обов'язку й відповідальності в навчанні. Методи формування пізнавального інтересу – це, насамперед, методи активізації навчання: робота у малих групах, дискусія, «мозковий штурм», аналіз конкретних ситуацій, інсценізація, презентація та інші. До цієї групи сучасні педагоги додають ще метод випереджаючого навчання, коли викладач, враховуючи зону найближчого розвитку особистості, орієнтується не на наявний рівень, а на вищий, якого можна досягти, та метод кооперативного навчання. Практика кооперативного навчання базується на роботі слухачів у парах та малих групах над завданнями типу рольових та ділових ігор, кейсів, різних навчальних проектів, дискусій та інших видів освітньої діяльності, пов'язаної із пошуком інформації, якої бракує. Воно також забезпечує взаємодопомогу слухачів та їх взаємонавчання завдяки різниці в потенціалах знань, навичок та вмінь. На цьому етапі слід не забувати про величезні можливості впливу навчального матеріалу на емоційний стан слухачів. Навчальний матеріал повинен мати новизну, актуальність, зв'язок із життям. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності – це методи, які привчають жити тих, хто навчається, не тільки за стимулом «хочеться», а й за стимулом «потрібно». Для цього застосовується вимога, оцінка, контроль знань і умінь. Викладач ставить вимоги та контролює виконання цих вимог, вказуючи на недоліки, роблячи слухачів слухачами, зауваженнями,

щоб викликати більш відповідальне ставлення до навчання, проводить роз'яснення.

Під час проведення функціонального навчання з цивільного захисту викладачі проводять вхідний та вихідний контроль знань з окремою категорією слухачів, тим самим стимулюючи їх до відповідального проходження навчання, якісного засвоєння матеріалу.

Для керівників суб'єктів господарювання основне у навчанні – це мотивація професійного вдосконалення з питань цивільного захисту, що являє собою сукупність усвідомлених і прийнятих до реалізації спонукань до здійснення професійної діяльності у сфері цивільного захисту.

Мотивація досягнення є основним психологічним механізмом, необхідною умовою формування професійної компетентності.

Компетентність визначають як інтегровану характеристику особистості з огляду на її орієнтацію та пристосування, здатність застосовувати набутий досвід у нових умовах, виробляти адекватні оцінки і реакції в різних життєвих ситуаціях, діяти конструктивно, ефективно розв'язувати життєві проблеми, досягати якісних результатів.

Щоб сформувавши мотивацію у слухачів, викладач повинен: оновлювати зміст навчання, удосконалювати методи, зміцнювати міжтематичні зв'язки, розробляти і впроваджувати методи проблемно-розвивального навчання, модернізувати структуру заняття, розширювати форми самостійної роботи слухачів, застосовувати інтерактивні методи навчання, емоційно стимулювати слухачів – вводити в освітній процес цікаві приклади, життєві ситуації, статистичні факти, приклади можливих ситуацій, які б стовідсотково викликали зацікавленість у слухачів.

Зацікавленість слухачів питаннями цивільного захисту характеризується принаймні трьома обов'язковими моментами: позитивними емоціями у ставленні до питань цивільного захисту, впевненості в ефективності проведення заходів, наявністю мотиву, який виникає від самої діяльності з питань цивільного захисту.

У процесі функціонального навчання відповідно до теми, мети та завдань заняття викладач обирає способи й засоби стимулювання слухача до активного пізнання поданого матеріалу. Правильно сформовані мотиви, чітко усвідомлені цілі діяльності надають освітньому процесу сенс і дають отримати потрібні знання і навички. Щоб сформувавши мотиви навчальної діяльності – забезпечення якісного та безпечного функціонування суб'єкта господарювання з питань цивільного захисту згідно вимог чинного законодавства, викладачі навчально-методичних центрів використовують різні методи навчальної діяльності – словесні, наочні, практичні, репродуктивні, пошукові, а також метод самостійної роботи слухачів.

Крім того, майстри виробничого навчання в ході методичного супроводу підприємств, установ, організацій у процесі підготовки та проведення практичних заходів надають інформаційно-консультаційну допомогу, вказу-

ючи на можливі недоліки з питань цивільного захисту, стимулюють керівників суб'єктів господарювання до якісного відпрацювання практичних заходів та періодичного проходження навчання з цивільного захисту на базі Навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності областей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заброцький М.М. Педагогічна психологія. Київ: МАУП, 2000.
2. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2000. – 512 с.
3. Занюк С.С. Психологія мотивації: навч. посіб. Київ: Либідь, 2002.
4. Михайличенко В. Є. Роль мотивації навчально-пізнавальної діяльності у формуванні професійної спрямованості студентів / В.Є. Михайличенко, В. В. Полянська // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2011. – Вип.17 (70). – С. 320–327.
5. Плис М.А. Факторы формирования у студентов мотивации к обучению // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. 2012 №9 С. 300–305.
6. Швець Д.Є., Швець Є.Я. Керованість самостійною роботою студентів як шлях до підвищення якості освіти // Гуманітарний вісник ЗДІА. 2010. Вип. 41. С. 203–207.
7. Осипенко С.І. Поради майстру виробничого навчання курсів цивільного захисту: методичний посібник. Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2017. – 156 с.

Ількова В.В., завідувач навчального кабінету (інформаційних технологій) обласних та м. Хмельницький курсів удосконалення керівних кадрів 3-ї категорії Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Наразі у світі спостерігається комп'ютеризація різних видів діяльності, викликана розвитком мультимедійних технологій. Графіка, анімація, фото, відео, звук, текст в інтерактивному режимі роботи створюють інтегроване інформаційне середовище, в якому користувач знаходить якісно нові можливості. Однією з нових форм поширення, впровадження, використання та освоєння навчального матеріалу є мультимедійні слайдові презентації.

Саме цей вид візуалізації навчально-викладацької діяльності широко застосовується під час проведення занять зі слухачами Навчально-